

Justis- og
beredskapsdepartementet

Spesialenheten for politisaker

19. desember 2022

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Samfunnsoppdrag	3
3.	Utfordringer, muligheter og prioriteringer	3
4.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023	4
4.1.	Mål og resultatforventninger for 2023.....	4
5.	Styring og kontroll i Spesialenheten	7
5.1.	Internkontroll.....	7
5.2.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet.....	7
6.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	8
7.	Styringsdialog og rapportering i 2023	8
7.1.	Styringsdialog 2023.....	8
8.	Budsjettrammen og fullmakter for 2023	9
8.1.	Budsjettrammen	9
8.2.	Fullmakter 2023.....	9

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2022–2023) fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Innst. 6 S. (2022–2023).

Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 15. desember 2022 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2023, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Regjeringen arbeider for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne.

Tjenestene i justis- og beredskapssektoren skal ha en desentralisert struktur som gir arbeidsplasser og beredskap i hele landet.

For 2023 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Det vises til Prop. 1 S (2022–2023) for JD for nærmere omtale av de overordnede målene.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2022–2023) og hovedutfordringene som er særlig relevante for Spesialenheten for politisaker (Spesialenheten).

Alle virksomhetene i justis- og beredskapssektoren skal bidra til å nå det overordnede målet om sterke og trygge lokalsamfunn over hele landet. Spesialenheten skal i tillegg særlig bidra til å nå følgende sektormål:

- Rettsikkerhet
- Lav kriminalitet

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Spesialenheten i 2023.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Spesialenheten skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for Spesialenheten samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet gjør oppmerksom på at Spesialenheten har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og/eller avvik knyttet til virksomhetens oppgaver og fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Samfunnsoppdrag

Spesialenheten skal, ved å etterforske og iretteføre straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, bidra til å opprettholde befolkningens tillit til etatens myndighetsutøvelse.

Spesialenheten skal ivareta rettssikkerheten både for den som anmelder og den som blir anmeldt. Enhetens arbeid skal ha høy kvalitet og saksbehandlingen skal være effektiv. Spesialenheten skal ha høy tillit i befolkningen og blant de ansatte i politiet og påtalemyndigheten. Spesialenheten skal også, gjennom å gjøre tilgjengelig relevant informasjon, bidra til at politiet og påtalemyndigheten kan lære av tidligere hendelser.

3. utfordringer, muligheter og prioriteringer

Spesialenheten skal bidra til at befolkningen har tillit til politiet og påtalemyndigheten. Det er avgjørende for at Spesialenheten skal nå samfunnsoppdraget at ansatte i enheten har tidsriktig, nødvendig og relevant kompetanse. Enheten må følge med på fag- og metodeutviklingen som skjer i politiet- og påtalemyndigheten, og enheten må ha oppdatert og god kunnskap om etterforskningsmetodene som står sentralt i sakene som behandles ved enheten. Det er nødvendig for befolkningens og etatenes tillit til Spesialenheten og straffettspleien, og enhetens autoritet innad i politiet og påtalemyndigheten.

I et trygghets- og tillitsperspektiv er det viktig at enheten har kapasitet til etterforskning av saker som gjelder korrupsjon, påvirkning og annen alvorlig kriminalitet i politiet og påtalemyndigheten, og samtidig gi bidrag til risikoforståelse innen disse områdene. Dette er særlig aktuelt i det sammensatte trusselbildet Norge befinner seg i.

Spesialenheten har over flere år hatt en anstrengt økonomisk situasjon med flere ressurskrevende saker under etterforskning. Saksbehandlingstiden har vært for lang, men det er iverksatt interne tiltak for å redusere saksbehandlingstiden og de har hatt effekt. I

2022 ble bevilgningen økt med 3,7 mill. kroner til kompetanseløft og stillinger i enheten. I 2023 er bevilgningen økt med ytterligere 1,2 mill. kroner, som er helårseffekten. Den totale bevilgningsøkningen er på 4,9 mill. kroner og er permanent.

Sakene Spesialenheten behandler er en viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten. De har flere krevende saker som behandles og som vekker stor offentlig interesse. Spesialenheten skal gjennom sitt virke bidra til at politiet og påtalemyndigheten bruker erfaringene fra enhetens saker til læring, utvikling og endring av arbeidsmetoder og direktiver.

4. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023

Departementet har i samarbeid med Spesialenheten og Riksadvokatembetet fastsatt virksomhetsspesifikke mål og styringsparametere som gjelder for hele virksomheten. Spesialenheten fastsetter i samarbeid med Riksadvokatembetet ytterligere resultatkrav der det er nødvendig for å belyse grad av måloppnåelse. Tertialrapporteringen er avviksrapportering. Ved eventuelle resultatavvik skal virksomheten beskrive og vurdere årsak til avvik samt eventuelle tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket.

4.1. Mål og resultatforventninger for 2023

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Ansatte i politiet- og påtalemyndigheten gjør ikke straffbare handlinger i tjenesten
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: I en demokratisk rettsstat er det avgjørende at befolkningen har tillit til politiet og påtalemyndigheten. Mistanker om at ansatte i de to etatene gjør straffbare handlinger i tjenesten er egnet til å svekke tilliten. Spesialenheten skal ta imot og behandle alle meldinger om straffbare forhold begått i tjenesten av ansatte i politiet eller påtalemyndigheten. Dersom det er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold skal Spesialenheten gjennomføre etterforskningen effektivt og med høy kvalitet. Avgjørelsene til Spesialenheten skal være skriftlige og begrunnet. Saker som avgjøres med tiltale, fører i utgangspunktet Spesialenheten for retten.	

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Etterforskningen til Spesialenheten er uavhengig
--------------------------	--

Rapportering:	Årsrapport
<p>Beskrivelse: For at Norge skal oppfylle sin menneskerettslige plikt til uavhengig etterforskning av brudd på retten til liv og forbudet mot tortur eller nedverdiggende eller umenneskelig behandling, skal Spesialenheten etterforske saken når noen dør eller blir alvorlig skadd som følge av tjenestehandlinger eller mens de er tatt hånd om av politi eller påtalemyndigheten. Slike saker skal Spesialenheten etterforske uavhengig av mistanke om straffbare forhold. Kravene som blir stilt til etterforskningen er at den er av høy kvalitet, uavhengig og tilstrekkelig, at den skjer i et tillitvekkende tempo og at etterforskningen og avgjørelsene er så åpne som mulig. Under etterforskningen må den som har blitt utsatt for tjenestehandlingen og/eller deres pårørende bli involvert slik at alle rettigheter er ivarettatt.</p>	

VIRKSOMHETSMÅL 3:	Spesialenheten sikrer politiet- og påtalemyndigheten tilgang til erfaringslæring
Rapportering:	Årsrapport
<p>Beskrivelse: Politiet og påtalemyndigheten har behov for kunnskap om sakene til Spesialenheten. Ved å bruke erfaring fra Spesialenhetens saker, kan kriminelle tjenestehandlinger avdekkes og forebygges. Sakene kan gi grunnlag for læring om hva som er god og dårlig tjenesteutøvelse i både politi- og påtalemyndigheten, og lede til utvikling. Erfaring fra etterforskning av hendelser der noen er alvorlig skadd eller død, kan gjøre det mulig å forebygge liknende hendelser i fremtiden.</p>	

STYRINGSPARAMETER 1:	Andel ansatte som har gjennomført kompetansetiltak
Rapportering:	Tertial- (avvik) og årsrapport
<p>Beskrivelse: Kompetanseutviklingen i Spesialenheten må holde følge med utviklingen samfunnet, ikke minst den faglige utviklingen som skjer i politiet og påtalemyndigheten for at Spesialenheten skal bidra til oppnåelse av sektormålene lav kriminalitet og rettssikkerhet. Enheten må være svært god på de etterforskningsmetodene som står sentralt i sakene som etterforskes i enheten, og det gjelder spesielt avhør. For å sikre at Spesialenheten er tilstrekkelig uavhengig, må de ansatte i enheten ha rett kompetanse til å bestille og lede</p>	

bistand når det er nødvendig å bruke metoder som enheten selv ikke kan ha spesialistkompetanse på.

STYRINGSPARAMETER 2:	Informasjonsdeling
Rapportering:	Tertial- (avvik) og årsrapport
Beskrivelse: Riktig informasjon på riktig måte til riktig mottaker er avgjørende for at Spesialenheten skal bidra til lav kriminalitet og rettssikkerhet. Offentlighet rundt enhetens virksomhet er avgjørende for å bygge tillit til enheten. God kunnskap om Spesialenheten hos politiet, i påtalemyndigheten og hos folk flest er nødvendig for at enheten skal få meldinger om forhold som skal behandles eller etterforskes av enheten. Erfaring fra sakene som enheten har behandlet er en viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten, og også utgangspunkt for kritisk journalistikk og forskning.	

STATISTIKK:	
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
<ul style="list-style-type: none">- Saksbehandlingstid- Andel saker avgjort innen 5, 9 og 12 md.- Mottatte meldinger- Avgjørelser- Saker til behandling	

5. Styring og kontroll i Spesialenheten

5.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til Spesialenheten. For å nå Spesialenhetens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning.

Spesialenheten skal ha etablert et forsvarlig system for kjøp av tjenester og bygg- og anleggsarbeider, som sikrer at kravene i forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter må etterleves. Virksomheten må påse at kontrollplikten av lønns- og arbeidsvilkår følges opp, og at det er etablert et system for å dokumentere dette.

I lys av den gjeldende sikkerhetspolitiske situasjonen er det viktig å gjennomføre grundige sikkerhetsvurderinger ved anskaffelser av tekniske løsninger.

OPPDRAK 1:	Oppfølging av tillitsreformen
Rapportering:	Årsrapporten
Regjeringen har satt i gang arbeidet med en tillitsreform i offentlig sektor. Reformen handler om å gi de ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Sentrale virkemidler i gjennomføringen av reformen er forbedret styring og reduserte rapporteringskrav. Departementet ber Spesialenheten vurdere aktuelle tiltak for å ivareta intensjonene bak reformen. Videre ber vi virksomheten vurdere om det er mulig å redusere interne styringssignaler, rapporteringskrav og resultatkrav som binder opp ressurser og innsnevrer handlingsrommet i oppgaveutførelsen. Vurderingene bør gjøres i samarbeid med de ansattes organisasjoner.	
Vi ber om en kort omtale av gjennomførte tiltak i årsrapporten.	

5.2. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Merknader fra Riksrevisjonen og uttalelser fra Sivilombudet skal ha høy prioritet. Spesialenheten skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på. Oppfølgingsplanen vil være tema i styringsdialogen og skal omtales i årsrapporten.

6. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

Departementet vil sende regjeringens fellesføringer for 2023 i eget supplerende tildelingsbrev i begynnelsen av januar 2023.

7. Styringsdialog og rapportering i 2023

7.1. Styringsdialog 2023

Styringsdialogen mellom Spesialenheten og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Beskrivelse	Dato
Etatsstyringsmøte årsrapport	14. mars kl. 09.00 – 11.00
Etatsstyringsmøte 2. tertialrapport	1. november 09.00 – 11.00

Oversikt over rapporteringspunkter:

Rapportering	Tidspunkt/frist
Frist rapportering til statsregnskapet	31. januar
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2023 (RNB)	15. februar
Årsrapport for 2022	15. februar
Innspill til rammefordelingsforslaget	14. april
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 2. halvår 2023 (nysalderingen)	15. september
Rapportering 2. tertial	2. oktober
Innspill satsingsforslag og budsjettiltak 2025	15. oktober

Spesialenhetens årsrapport for 2023 utgjør en del av grunnlaget for JDs rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2023. Årsrapporten skal oversendes JD innen 15. februar 2024 og skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.1. Det vises for øvrig til DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider.

8. Budsjettrammen og fullmakter for 2023

8.1. Budsjettrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 15. desember 2022 stilles følgende midler til disposisjon for Spesialenheten i 2023:

Kap. 460		(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	61 861
Sum		61 861

Følgende endringer er innarbeidet i budsjettrammen for Spesialenheten for 2023:

- Bevilgningen er økt med 1,2 mill. kroner, som er helårseffekten av ekstrabevilgningen gitt i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2021–2022), jf. Innst. 6 S (2021–2022).

8.2. Fullmakter 2023

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene framgår av R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet*. Det vises også til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid (R-0634 B) som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nedenfor omtales budsjettfullmakter som delegeres til Spesialenheten (jf. pkt. A) og budsjettfullmakter som Spesialenheten må søke JD om å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle (jf. pkt. B). Departementet kan trekke fullmaktene tilbake dersom de ikke nyttes etter forutsetningene.

A. *Budsjettfullmakter som delegeres til Spesialenheten:*

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.2.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.3. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som framgår av Kommunal- og distriktsdepartementets *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*.

B. *Budsjettfullmakter som Spesialenheten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle:*

- Fullmakt til overføring av inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til det neste. Spesialenheten sender søknad til JD i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.5.
- Fullmakt til overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i etterfølgende budsjettår på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.6.